

Pohled španělské zdravotní sestry na jednu z nejchudších zemí Afriky

Demokratická republika Kongo se dodnes, od získání své nezávislosti, nevymanila z násilí, chudoby a korupce. Candelas Varela je zdravotní sestra, která 22 let svou troškou přispívá k chodu nemocničního zařízení Monkole. Rozhovor s ní byl uveřejněn v chilském digitálním deníku.

16.07.2019

Demokratická republika Kongo (DRK), která se nachází ve středu Afriky, hraje díky svým nerostným surovinám klíčovou roli ve světové ekonomice. A kupodivu je to velmi důležitá země v obchodu s elektrickými automobily. Proč?

Odhaduje se, že DRK vlastní více než polovinu světové spotřeby kobaltu, základní komponenty při výrobě baterií, které jsou zdrojem elektrické energie u elektromobilů a mobilních telefonů.

Zásoby kobaltu a dalších minerálů, jako jsou diamanty, měď a zlato, by mohly proměnit DRK v jednu z nejbohatších zemí Afriky. Nicméně její obyvatelstvo patří k nejchudším zemím světa.

Abychom tuto úžasnou zemi lépe poznali a dověděli se, co se dělá pro to, aby se některé problémy této země vyřešily, hovoříme s Candelas Varela Vázquez, zdravotní sestrou ze

Španělska. Je jí 47 let a od svých 22 let žije v hlavním městě Kinshasa. V nemocničním zařízení Monkole svou charitativní činností pomáhá Konžanům.

Na dokreslení několik dalších údajů

Dle Candelas je v Kinshase málo asfaltových silnic, asfalt mají pouze hlavní silnice. Téměř vše je postaveno na písku a to je příčinou mnoha problémů: velká eroze půdy a její pohyb. „Pohledem urbanisty je město Kinshasa jeden velký chaos; důsledkem je, že neexistuje kanalizace, sběr odpadků, všude kolem je velká špína a nepořádek,“ říká Candelas.

V Kongu kdo může, tak pracuje a nějak přežívá. Většina se živí obchodem: prodává se nebo kupuje, cokoliv, a další pracují v zemědělství. „Každý den je vyplněn jídlem a nějakou činností. Nic se neplánuje,

málokdo má pevný plat, aby něco plánoval,“ říká Varela. Ti, kdo mají více prostředků, pracují v bankách a komunikačních společnostech, které v posledních letech procházely konjunkturou.

Tato země, která v koloniální době patřila Belgii, je díky svému bohatství vykořisťována už od doby, kdy v XV. století přišli první Evropané. Nicméně korupce a špatné řízení elitami je příčinou, že velké bohatství země k odstranění chudoby vůbec nepomohlo. Dramatické podmínky, které existují v oblasti sociální, politické a ekonomické vedly k tomu, že Kongo je už léta na pokraji humanitární katastrofy.

Podle agentury Europa Press tato naléhavá situace ani zdaleka nekončí. DRK už desítky let prochází konflikty, které s časem nijak nepolevují. Hlavně na východě země, kde si gerilové jednotky v

konfrontaci se zbraněmi z druhé ruky dělají, co chtějí.

K nízkému HDP na obyvatele se navíc přidávají smrtelné nemoci sužující obyvatelstvo, například malárie a ebola. „Občanská vybavenost neexistuje. Voda a elektřina jsou vzácné komodity a to má velký vliv na životní podmínky. Neexistuje zdravotní péče ani hygiena a proto lidé tolik umírají“, poznamenává španělská zdravotnice. Candelas říká, že priorit má země hodně a právě teď je naléhavou věcí ebola. Nezadržitelně se šíří, i za hranice země, například do Ugandy, a jejím důsledkem je spousta mrtvých.

Podle OSN potřebuje pomoc na 13 milionů osob a přibližně stejnému počtu se nedostává potravin včetně 4,3 milionů podvyživených dětí.

(...)

Práce, která obohacuje

Candelas měla možnost jít na základě iniciativy Evropského institutu pro kooperaci a rozvoj (IECD) pracovat do DRK. Institut IECD dostal projekt, který má finančně zajišťovat vybudování Zdravotnické školy v nemocničním centru Monkole (ISSI).

Toto centrum vybuďovala skupina lékařů a osob z Opus Dei (prelatura s celosvětovou působností), které je součástí katolické církve. Tito lidé v centru žijí a na výše uvedenou potřebu školy upozornili. Od svého počátku v roce 1991 dostával projekt pomoc prostřednictvím Španělské agentury pro spolupráci a rozvoj (AECID).

Monkole je soukromá organizace, nicméně funguje na základě dohody s Ministerstvem zdravotnictví DRK, protože v tomto regionu není žádná veřejná nemocnice. Tím se vyřeší dvě věci, kvalitní a dosažitelná

lékařská péče. Během prvních deseti let v Kinshase pracovala Candelas v nové zdravotnické škole jako ředitelka a učitelka sociologie, kardiologie a ošetrovatelství; jsou to oblasti, ve kterých již pracovala a kde chtěla předávat své zkušenosti. Dalších deset let byla vrchní zdravotní sestrou v nemocničním centru Monkole. Poslední rok je zde ředitelkou pro komunikaci.

Zdravotní sestra vypráví, že na začátku bylo jejím cílem zvýšit povědomí o důležitosti ošetrovatelské služby a o potřebě neustálé formace, aby se tak zvýšila prestiž tohoto zaměstnání. Postupem času se ale přidaly další důležité úkoly. „Tato práce je velmi obohacující. Děláš vše a naučíš se mnohem více, než dáváš.“

**Práce v Monkole, která nikdy
nekončí**

Je mnoho těch, kdo mají užitek z práce, jež se vykonává v nemocničním centru Monkole. Jsou to například nemocní nebo těhotné ženy, mnohdy bez možnosti přístupu ke kvalitním lékům. Je to zvláštní, ale Candelas říká, že veškerá zdravotnická péče v DRK se musí platit. „Ve veřejných nemocnicích, pokud nemáš peníze, v ničem ti nepomůžou, buď zaplatíš nebo zemřeš. Proto vyjde nastejno, když jdeš do veřejného nebo soukromého zařízení.“ Jediná léčba zdarma je léčba tuberkulózy, AIDS a přístup k vakcínám, protože toto se podporuje ze zahraničí.

Protože v zemi neexistuje sociální pojištění, je velmi málo nemocnic, které přijímají pacienty nemající peníze. Jedna z nich je právě nemocniční centrum Monkole, kde přijímají pacienty a vyřizují naléhavé případy. Později se snaží získat vynaložené prostředky zpět.

Na to existuje speciální oddělení, jehož zaměstnanci mají za úkol docházet s kartičkami pacientů do jejich domovů a zjišťovat, jakým způsobem by mohli zaplatit anebo kdo z rodiny by tyto výdaje na sebe vzal a zároveň by to bylo pro něho co nejvýhodnější. V Monkole je 60% platících pacientů, protože existují podniky se zaměstnanci, kteří mají smlouvu s nemocnicí a Monkole zajišťuje pro tyto firmy a jejich zaměstnance a rodiny lékařskou péči. Na druhé straně je 20% soukromých pacientů, kteří jsou schopni platit, neboť to jsou živnostníci. Dalších 20% jsou lidé, kteří nemají práci nebo nemohou platit nic, protože přicházejí z jednoho ze tří zdravotních středisek základní zdravotní péče patřící Monkole.

Tato zdravotní střediska se nachází ve třech těžko přístupných oblastech. Jsou to lidé, kteří žijí v nejchudších

čtvrtích a nemají téměř žádné peníze a proto platí minimální poplatek. V případě kdy tyto osoby nemají jak hradit výlohy, hledá centrum subvence a pomoc ze zahraničí.

Díky nadaci „Přátelé Monkole“ se spustily sociální programy jako je „forfait mama“ (matka předplatitelka), kde žena zaplatí 45 euro za předporodní vyšetření, porod nebo císařský řez a hospitalizaci. Nadace potom hledá zbývající sumu, která se má nemocnici zaplatit.

Varela zná situaci v DRK zblízka. Za 20 let, co žije v Kinshase, v druhém nejlidnatějším městě subsaharské Afriky, a aniž by nějak plánovala vrátit se zpět, zažila v této zemi jako normální občan různé situace.

Jak tomu bývá, existují pro a proti. Candelas říká, že Konžané „žijí jiným rytmem, nejsou zvyklí dodržovat zákony, ani občanské, neřídí se moc

pravidly a normami a tyto věci jim musí být neustále připomínány nebo musí být za porušení postihováni.“

Přesto tato zdravotní sestra vyzdvihuje lidské kvality místa, kde žije, a dodává, že záleží na lidech. I když žijí v obtížné situaci, jsou přívětiví, mají čas naslouchat, jsou plní radosti, mají rádi rodinu a jsou připravení udělat jakoukoliv novou věc. V zemi, jakou je Demokratická republika Kongo, kde jsou extrémní životní podmínky, má jakákoliv pomoc velký význam. Proto je práce Candelasy a celého týmu, jehož je součástí, naprosto unikátní. Vždyť touto nezištnou pomocí se přispívá k rozvoji země, jež má obrovský pracovní potenciál.

jednu-z-nejchudsich-zemi-afriky/
(05.08.2025)